

SPORT-TOURISM INTERESTS IN THE LIGHT OF ALL THE INTERESTS OF PHYSICAL EDUCATION STUDENTS IN THE SELECTED ACADEMIES IN POLAND

Sport-tourism interests of the physical education students

ANNA BROJEK, ANNA BOCHENEK

The Josef Pilsudski University of Physical Education in Warsaw, Faculty of Physical Education and Sport in Białą Podlaska, Department of Pedagogics

Mailing address: Anna Brojek, Faculty of Physical Education and Sport, 2 Akademicka Street, 21-500 Białą Podlaska, tel.: +48 509111223, fax: +48 83 3428800, e-mail: ajbrojek@gmail.com

Abstract

Introduction. Children's and youth's interests are of great importance in the view of pedagogical science. It is an element of a human's personality which makes people take action and for endeavours to achieve particular aims. **Material and methods.** The method applied in the research was the diagnostic survey based on a questionnaire. The questionnaire used in the research was the Springer's Interests Questionnaire adopted by Cekiera and an open question like 'What are your interests?'. The survey was conducted in Academic Year 2008/2009 among 667 first-year physical education students of the first level of full-time studies in eight academies in Poland. **Results.** The conducted survey indicates that, among all the first-year physical education students' interests, there is a clear tendency for students to be interested in sport and tourism. The majority of respondents tends to be interested only in sport and tourism, they are defined as one-track mind students, and this can be proven through their deep and extensive knowledge in these subjects. The factors that significantly influence and differentiate the statistics of the survey were: sex, social background and place of residence. However, the type of school finished does not have an impact on the result of the survey since there is no connection between the finished school and interests. **Conclusion.** Owing to the fact that the majority of respondents definitely show a one-track mind interest in sport-tourism and care-education, it can be suggested that they tend to have the right qualities to be teachers of physical education.

Key words: interests, students, physical education, studies

Introduction

Children's and youth's interests are of great importance in the view of pedagogical science. It is an element of a human's personality which makes people take action and for endeavours to achieve particular aims. Not only do interests influence the progress in learning at school or the choice of our hobby, but they also determine the choice of studies, professions and the level of satisfaction we get from our work. In order to understand our children better, parents or legal guardians are advised to get to know their children's interests first. Thus, it allows them to implement the correct learning techniques and content of the learning materials so as to make the education and upbringing more natural. Being familiarized with the children's interests gives an opportunity to organize their free time in an effective way. This issue is becoming more significant nowadays since psychologists and pedagogues warn against the fact that the lack of abilities to organize children's free time contributes to social pathologies. Being familiarized with children's interests allows to organize attractive and constructive activities of spending free time [1].

As far as etymology is concerned, the word *interest* is of Latin origin. Originally, the word consists of two words 'interesse' meaning 'to be between'. Thus, in Polish we have a noun 'zainteresowanie', a verb 'być zainteresowanym' and adjective 'interesujący' [2].

Żebrowska [3] made an attempt to define the word interests, however, she claims that because of the fact that it is naturally associated with many aspects it is difficult to create a universal, one term that satisfies all researches. Curiosity, fancy and passion are the terms that highly reflect the word *interests*. Gurycka [4] shows the correlation between the words interests and curiosity so indicating that interest is a common manifestation of curiosity. Hence, curiosity is the fundamental element of interest. Passion, however, has a mental dimension and it shows a positive attitude towards some activities.

Gerstmann presents a different definition as he states that interest is 'a certain way of attention, thoughts and intentions that can be triggered by things connected with the emotional sphere. The interest induces a human's activity that is in accordance with his interests' [5]. It can be said that the interests have some motivating elements that shape people's personality and I do not mean motivation in general, but rather cognitive motivation that treats interest as a basic element and it is, as Mądrzycki states: 'a specific cognitive attitude, a tendency of paying attention for selective objects, intellectual readiness to be engaged in a specific activity, a pursuit of learning about the outward things' [6]. The author mentions the intensity of the interests that can be described as the frequency of cognitive actions in relation to the subject of interests or it can be seen as a consistent and persistent engagement in a specific activity regardless of the outer influences.

The interests are specified on the basis of the durability, in other words, the length of time when the interest is still high – it is believed that strong and general interests are more long-lasting. Nevertheless, taking into account the number of interests we can specify the individual interests and on the basis of this criterion people can have:

1. one-track mind interests, concerns the interest of one domain;
2. two-tack mind interests, refers to interests of two different domains;
3. multi-track mind interests, relates to many domains but it is concentrated on the major one;
4. amorphous interests, in other words, of no particular kind or character, unstable [4].

The term of the interests, its origins and characteristics were described by many scientists, especially by psychologists and pedagogues. The issue has appeared in pedagogy studies many times and triggered a heated debate among scientists like Jan Amos Komeński, John Locke and Jean-Jacques Rousseau. Children's and youth's interests were the fundamental elements of interests in Dewey's and Claparede's pedagogic systems [3].

The aim of the research was to define the importance of sport-tourism interests in the light of all the interests of first-year physical education students. Moreover, the aim of the research was to show the connection between the sport-tourism interests and the selected social-demographic characteristics of the respondents.

Material and methods

The survey was conducted in Academic Year 2008/2009 among 667 first-year physical education students of the first level of stationary studies in eight academies in Poland. The selection of academies was random. It was intended to obtain answers for the following questions:

1. How important are the sport-tourism interests in the light of all the interests of the respondents?
2. Do sex, social background, place of residence and type of school finished highly influence and differentiate the respondents' sport-tourism interests?
3. Do the respondents who have one-track mind interests in different domains indicate these domains in the informal answers?

The method applied in the research was the diagnostic survey based on a questionnaire. The questionnaire used in the research was both the Springer's Interests Questionnaire adopted by Cekiera [7] and an open question like 'What are your interests?'. The questionnaire consists of 96 questions that allows to define twelve groups of interests: humanistic, pure science, natural science, economics-law, technical, commercial, economy, sport-tourism, artistic, systematizing, management-organization, care-education. The respondent answer Yes or No which allows to define the level of the interests which can be: definitely one-track mind (7-8 positive answers), ambivalent (4-6 answers) and low (1-3 answers). Apart from defining the respondent's interests, the questionnaire allows to have a wide insight into the respondent's attitude to life. More than 60 positives answers prove that the respondent has a wide spectrum of interests and a positive attitude towards life values and morals. However, more than 60 negative answers indicates that the respondent keeps oneself at a distance, tends to isolate oneself, is in a negative frame of mind, has a narrow spectrum of interests and is pessimistic.

In the statistic paper of the material the following items were calculated: the average, the test chi-square value (X^2), the correlation value (C_{kor}). The accepted level of importance of the differences is $p < 0.05$.

Results

In order to define the importance of the sport-tourism interests in the light of all the respondents' interests an average rate of importance was calculated for each type of interest. Thus, it allowed to specify the place and the importance of each type of interest. The results show that the dominant interest among students is sport and tourism. Sport-tourism interests reached the highest rate (2.56) and it highly exceeds the rest of the types of interests. The care-education interests are assigned to second place with the result (2.10) and in third place is economy (1.96). The interest of the least popularity are: natural science, economics-law and artistic (Tab. 1).

Table 1. The average rate of importance of the respondents' interests

Type of the interest	The average rate of importance	Place
Sport-tourism	2.56	1
Care-education	2.10	2
Economy	1.96	3
Management-organization	1.95	4
Pure science	1.86	5
Systematizing	1.84	6
Technical	1.72	7
Commercial	1.69	8
Humanistic	1.63	9
Natural science	1.59	10
Economisc-law	1.43	11
Artistic	1.39	12

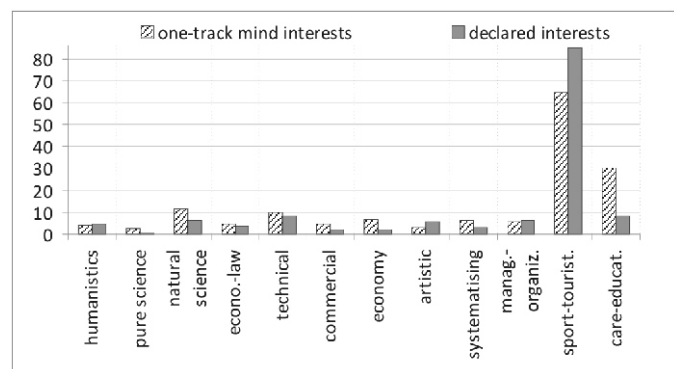
Moreover, the aim of the research was to show the connection between the sport-tourism interests and the selected social-demographic characteristics of the respondents. The factors that significantly influenced and differentiated the result of the survey were: sex, social background and place of residence. However, there were no links between the type of school finished and their interests so it did not have an impact on the result of the survey. Men (63.4%) have definitely one-track mind interests in sport and tourism, those of agricultural origins (74.4%), those from the working class (62.6%), those from rural areas (65.8%) and those from towns (62.9%). The correlation value (C_{kor}) indicates that there are no significant differences between the variables. When it comes to the connection between sport-tourism interests and sex and social background the correlation value is rather low (0.27) for sex and (2.25) for social background. As for the place of residence the correlation value is defined as weak (Tab. 2).

Table 2. The connection between the level of sport-tourism interests and social-demographic variables

Variables		Level of the interests			Test value χ^2	C_{KOR}
		Definitely onetack mind	Ambivalent	Low		
Sex	W (N = 181)	56.9	29.3	13.8	24.89	0.27
	M (N = 486)	63.4	33.7	2.9		
Social back-ground	Peasant (N = 39)	74.4	12.8	12.8	24.89	0.27
	Working (N = 353)	62.6	34.8	2.6		
	Upper class (N = 275)	58.5	32.4	9.1		
Place of Residence	The country (N = 219)	65.8	30.6	3.6	10.91	0.15
	Town up to 50 000 (N = 221)	62.9	32.1	5.0		
	Town 50 000-100 000 (N = 99)	58.6	36.4	5.0		
	City more than 100 000 (N = 128)	54.7	33.6	11.7		
Type of finished school	Secondary school (N = 416)	63.2	30.8	6.0	1.56 n.i.	-
	Vocational (N = 251)	59.0	35.5	5.5		

square indicates that sex does not differentiate the artistic interests and the majority of respondents show a low interest in art. The correlation value allowed to state that sex is a statistic variable that differentiates humanistic, technical, systematizing, management-organizational, care-education interests. The correlation value between sex and each type of interest is average. The correlation value between sex and pure sciences, natural sciences, commerce and economy is low and as for economics-law the correlation is weak (Tab. 3).

The level of the respondents' interests was defined on the basis of the Interests Questionnaire. Having analyzed the answers from the open question 'What are you interests?' we have a deeper insight into the research issue. The respondents' answers were categorized as in the Spranger's Questionnaire. In the figure, there are interests mentioned by the students and also the ones that are one-track interests. Having analyzed the answers, it can be said that the answers were similar. The significant differences appeared only in two types of interests since the one-track mind interests in sport and tourism were stated by 64.4% of the respondents but first 85.2% of respondents declared to have them. The second discrepancy concerned the care-education interests that were stated by 30.0% of respondents but first 8.1% of the respondents declared to have them (Fig. 1).

Figure 1. One-track mind interests and the declared interests

Due to the fact that sex turned out to be the variable that differentiated sport-tourism interest the most, other types of interests were analyzed in the context of this variable. It can be said that there is a vital link between sex and all the interests, with the exception of the artistic interests. The test value chi-

Table 3. The sex of the respondent and the level of interest

Types of interests	The level of interests						Test value χ^2	C_{KOR}
	Definitely one-track mind		Ambivalent		Low			
	K	M	K	M	K	M		
Humanistic	24.9	3.5	60.8	37.6	14.3	58.9	140.25	0.55
Pure Science	8.8	29.4	43.1	36.0	48.1	34.6	36.16	0.30
Natural Science	19.3	7.2	38.7	37.6	42.0	55.2	21.08	0.23
Economics-law	13.8	7.6	38.1	19.6	48.1	72.8	12.68	0.18
Technical	5.5	25.3	16.0	37.9	78.5	36.8	98.65	0.47
Commercial	9.4	15.4	55.8	36.0	34.8	48.6	21.38	0.23
Economy	32.6	19.1	43.1	33.5	24.4	47.4	31.89	0.28
Artistic	4.4	3.1	33.7	31.7	61.9	65.2	1.04 ni.	-
Systematizing	53.0	18.1	31.5	29.0	15.5	51.9	102.22	0.48
Management-Organizational	12.1	42.2	17.1	30.2	70.8	27.6	107.69	0.49
Care-education	61.9	28.4	28.1	37.9	9.4	33.7	74.33	0.42

Discussion

The interests are claimed to be a complicated mental process where there is a strong link between cognitive and emotional consciousness. The cognitive processes in the interests are clearly concentrated around the specific domains of life. They can be part of the natural environment, the society or certain elements of their lives and development. They also focus on the individual, their psychological life, and the attitude towards others. Thus, interests are specific elements of the humans' personality which makes people take action and for endeavours to achieve particular aims [8]. It is vital to have versatile interests while studying. A student should be interested in a wide spectrum of issues not only in the obligatory subject at studies. A student should show interest in the basic domains of life that broaden one's mind such as social affairs, economics, economy issues, artistic and interests connected with their future profession [9, 10]. The research proves the tendency mentioned above. The respondents tend to have sport-tourism and care-education interests which are in accordance with the preferences suitable for the future teachers of physical education. Additionally, they have humanistic, artistic, management-organizational and technical interests which broaden their minds.

The next issue discussed in the research was the influence of social-demographic factors on the level of the respondents' interests. It turned out that sex, social background and place of the residence statistically influence the respondents' interests. The results of the research only partially confirmed the previous analysis [11, 12], however, they are in accordance with Sankowski's opinion [13]. Suffice to mention that between sex and humanistic and care-education interests is the most noticeable connection which is not confirmed by Kałużny [14].

The subject of the interests are human activities e.g. sport, tourism, recreation. They trigger cognitive processes that are useful in gaining knowledge required at studies [14, 15]. The previous Gracz's [16] and Sankowski's [13] research indicated the link between the type of graduated school and interests. However, according to respondents, the type of school does not differentiate considerably the level of their sport-tourism interests.

Conclusions

1. The sport-tourism interests are the leading interests in the light of all the interests of first-year physical education students. The majority of them have a one-track mind interest in sport and tourism which proves their engagement in this domain of life.
2. The variables that significantly influenced and differentiated the result of the survey were: sex, social background and place of residence of the respondents. However, no link between the type of school finished and interests was stated.
3. It can be said that there is a vital connection between sex and all of the interests, with the exception of the artistic interests. The most noticeable connection was observed between sex and humanistic, technical, systematizing, management-organizational, care-education interests. The high rate of definitely one-track mind interests in care and education proves that the respondents have the suitable predisposition for the future profession of a physical education teacher.

Acknowledgements

The research was accomplished within the framework of the research project of Faculty of Physical Education and Sport in Biała Podlaska, Josef Pilsudski University of Physical Education in Warsaw – BW.III/10 – financed by Ministry of Science and Higher Education.

Literature

1. Baley, S. (1996). *Outline of Educational Psychology*. Warsaw: PWN. [in Polish]
2. Tobiasz-Adamczyk, B. (1998). *Selected Elements of Sociology of Health and Disease*. Cracow: Pub. UJ. [in Polish]
3. Żebrowska, M. (1982). *Developmental Psychology of Children and Youth*. Warsaw: Pub. PWN. [in Polish]
4. Gurycka, A. (1978). *Development and Shaping of the Interests*. Warsaw: Pub. WSiP. [in Polish]
5. Gerstmann, S. (1968). *Character. The Selected Psychological Issues*. Warsaw: Pub. PZWS. [in Polish]
6. Mądrzycki, T. (1996). *Character as the System Creating and Realizing the Plans*. Gdańsk: Pub. PTP. [in Polish]
7. Cekiera, Cz. (2001). *The Addiction Risk*. Lublin: Pub. TN KUL. [in Polish]
8. Buczek, A. (2009). *The Research Interests of Academic Students*. Poznań: Pub. The School of Higher Education in Security. [in Polish]
9. Skicka-Kortus, J. (1987). Attempt to define the characteristics of tourism and recreation students' interests. *Roczniki Naukowe AWF Poznań* 36, 57-59. [in Polish]
10. Elbanowska-Ciemuchowska, S. (2010). *Youth's Interests in Pure Science. The Diagnosis of the Issue of Interests of the Selected Age Groups and the Propositions of Shaping*. Warsaw: Pub. Warsaw University. [in Polish]
11. Krzywoń, D. (2009). Sex and professional preferences and interests. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas* 4, 55-65. [in Polish]
12. Bańkosz, Z. & Dąbrowski T. (2009). Player's interests and the sport knowledge and the efficiency of the table tennis game. *Rozprawy Naukowe AWF Wrocław* 28, 367-371. [in Polish]
13. Sankowski, T. & Konys L. (2004). Did the social changes influence the physical education students' interests? In M. Mikołajczyk (Ed.), *Psychological Correlation Between the Physical Activity and the Sport Success: Based on the Sportsmen's and Physical Education Students' Character* (pp. 153-162). Warsaw: PTNKF. [in Polish]
14. Kałużny, K. (2010). Different types of physical activity interests of junior high school students. *Rozprawy Naukowe AWF Wrocław* 30, 212-217. [in Polish]
15. Sankowski, T. & Stachowiak K. (2006). Interests as the reason for learning in physical education and sport. *Kultura Fizyczna* 3-4, 13-16. [in Polish]
16. Gracz, J. & Walczak M. (2000). Learning successes and the interests of tourism and recreation students. *Roczniki Naukowe AWF Poznań* 47-48, 15-35. [in Polish]

Submitted: November 7, 2011

Accepted: December 27, 2011

ZAINTERESOWANIA SPORTOWO-TURYSTYCZNE W STRUKTURZE ZAINTERESOWAŃ STUDENTÓW WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WYBRANYCH UCZELNI W POLSCE

Zainteresowania sportowo-turystyczne studentów WF

ANNA BROJEK, ANNA BOCHENEK

*Akademia Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie,
Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej, Zakład Pedagogiki*

Adres do korespondencji: Anna Brojek, Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu, ul. Akademicka 2,
21-500 Biała Podlaska, tel.: 509111223, fax: 83 3428800, e-mail: ajbrojek@gmail.com

Streszczenie

Wprowadzenie. Zainteresowania dzieci i młodzieży z punktu widzenia nauk o wychowaniu stanowią kategorię o niezwykłej randze ważności. Jako specyficzny składnik osobowości człowieka sprawia, że podejmuje on określone działania i dąży do osiągnięcia wyznaczonych celów. **Materiał i metody.** W badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, której podporządkowano technikę badań ankietowych. W tym celu wykorzystano Kwestionariusz Zainteresowań Sprangera w adaptacji Cekiera oraz pytanie otwarte „Jakie są Twoje zainteresowania?”. Badania przeprowadzono w roku akademickim 2008/09 wśród 667 studentów pierwszego roku wychowania fizycznego studiów stacjonarnych I stopnia w ośmiu uczelniach w Polsce. **Wyniki.** Przeprowadzone badania wskazują na wyraźną tendencję występowania w strukturze wszystkich zainteresowań studentów I roku wychowania fizycznego, zainteresowań sportowo-turystycznych. Zdecydowana większość respondentów przejawia jednokierunkowe zainteresowania tego typu, co świadczy o ich wysokim poziomie. Płeć, pochodzenie społeczne i miejsce zamieszkania różnicują w sposób istotny statystycznie zainteresowania sportowo-turystyczne badanych, natomiast nie stwierdzono takiej zależności między poziomem zainteresowań sportowo-turystycznych a typem ukończonej szkoły. **Wnioski.** W związku z tym, iż wśród badanych, którzy podjęli studia na kierunku wychowania fizycznego wystąpił wysoki odsetek o zdecydowanie jednokierunkowych zainteresowaniach sportowo-turystycznych oraz opiekuńczo-wychowawczych, można przypuszczać, iż przejawiają oni predyspozycje do wykonywania zawodu nauczyciela wychowania fizycznego.

Słowa kluczowe: zainteresowania, studenci, wychowanie fizyczne, studia

Wstęp

Zainteresowania dzieci i młodzieży z punktu widzenia nauk o wychowaniu stanowią kategorię o niezwykłej randze ważności. Jako specyficzny składnik osobowości człowieka sprawiają, że podejmuje on określone działania i dąży do osiągnięcia pewnych celów. Zainteresowania mogą wpływać na postępy w nauce szkolnej określają hobby, determinują wybór studiów i rzutują na wybór zawodu oraz zadowolenie z wykonywanej pracy. Poznawanie zainteresowań dzieci i młodzieży jest pierwszym krokiem, który uczynić powinni ich opiekunowie i wychowawcy, na drodze do lepszego zrozumienia swoich podopiecznych. Pozwoli im to na dobór treści kształcenia i metod nauczania w taki sposób, aby nauczanie i wychowanie miały charakter jak najbardziej naturalny. Poznawanie zainteresowań pozwoli także na w miarę możliwości jak najlepsze zorganizowanie młodym ludziom czasu wolnego. Problem ten nabiera znaczenia zwłaszcza w dzisiejszych czasach, kiedy to psychologowie i pedagodzy alarmują, że brak umiejętności w zakresie organizowania czasu wolnego jest pierwszym krokiem do pojawienia się różnego rodzaju patologii społecznych. Poznanie zainteresowań dzieci i młodzieży, pozwoli na przygotowanie takiej oferty, która stanie się dla nich atrakcyjna i pozwoli im na wartościowy odpoczynek w czasie wolnym od nauki i zajęć obowiązkowych [1].

Etymologia słowa zainteresowanie sięga języka łacińskiego. Pierwotnie to słowo stanowi połączenie dwóch słów „interesse”, co tłumaczy się „być pomiędzy”. Język polski przekształcił tę formę w rzeczownik „zainteresowanie”, czasownik „być zainteresowanym”, przymiotnik „interesujący” [2].

Zdefiniowania zainteresowań podjęła się Żebrowska [3], która twierdzi, że kłopoty z ustaleniem jednego, satysfakcjonującego wszystkich badaczy określenia wypływają stąd, iż istnieje szereg zjawisk niejako w sposób naturalny z nim związanych. Szczególnie bliskie pojęciu zainteresowania są pojęcia zaciekawień, upodobań i zamiłowań. Na powiązania między zainteresowaniami i zaciekawieniami zwraca uwagę Gurycka [4] twierdząc, że zainteresowanie jest pojawiającą się często i jednolicie ciekawością. Zaciekawienia stanowią zatem podstawowy element strukturalny zainteresowań. Zamiłowanie jest z kolei właściwością psychiczną, która charakteryzuje pozytywny stosunek do czynności wykonywanych przez jednostkę.

Inną definicję podaje Gerstmann, który stwierdził, że zainteresowanie oznacza „pewien kierunek uwagi, myśli i zamiarów, może zostać wywołane przez wszystko, co w jakiś sposób wiąże się z ogromną sferą uczuć ludzkich i skierowując wszystkie procesy psychiczne na określone tory. Zainteresowanie uaktywnia równocześnie taką działalność człowieka, która jest zgodna z kierunkiem jego zainteresowań” [5]. Można zatem stwierdzić, że w zainteresowaniach dostrzegamy pewne ele-

menty motywujące i ukierunkowujące ludzką osobowość, nie mam tu na myśli motywacji w ogóle, ale motywację poznawczą, dla której zainteresowanie stanowi element składowy i jest, jak pisze Mądrzycki, „określone jako specyficzne nastawienie poznawcze, skłonność do selektywnego kierowania uwagi na pewne obiekty, gotowość do intelektualnego zajmowania się określonym przedmiotem, dążność do poznania otaczającego świata” [6]. Autor wspomina także o sile zainteresowań, którą można opisać jako częstość aktów poznawczych występujących w stosunku do przedmiotów zainteresowań lub też przez pryzmat konsekwencji i wytrwałości w zajmowaniu się określoną dziedziną, niezależnie od wzmocnień zewnętrznych.

Zainteresowania opisywane są także w kontekście trwałości mierzonej czasem utrzymania się danego zainteresowania – zwykle te, które są silniejsze i ogólniejsze są także bardziej trwałe. Natomiast biorąc pod uwagę liczbę zainteresowań mówi się o strukturze zainteresowań jednostki i ze względu na to kryterium można wyodrębnić zainteresowania:

1. jednokierunkowe, gdy ogniskują się wokół jednej dziedziny;
2. dwuogniskowe, kiedy dotyczą dwóch niepowiązanych ze sobą dziedzin;
3. wielostronne zogniskowane, obejmujące wiele dziedzin, które koncentrują się wokół jednej najważniejszej;
4. amorficzne – nijakie, rozproszone, niestałe [4].

Zagadnienie zainteresowań, ich cechy charakterystyczne i źródła, podejmowane były przez przedstawicieli wielu dyscyplin naukowych, a zwłaszcza psychologów i pedagogów. Problematyka ta wielokrotnie pojawiała w historii myśli pedagogicznej, budziła żywe zainteresowanie przede wszystkim Jana Amosa Komeńskiego, Johna Locke'a czy Jana Jakuba Rousseau. Dla Deweya i Claparede'a zainteresowania dzieci i młodzieży stanowiły jeden z podstawowych czynników, wokół którego koncentrowali oni swoje systemy pedagogiczne [3].

Celem niniejszych badań było poznanie miejsca zainteresowań sportowo-turystycznych w strukturze wszystkich zainteresowań studentów I roku wychowania fizycznego, a także próba ustalenia zależności między zainteresowaniami sportowo-turystycznymi a wybranymi cechami społeczno-demograficznymi badanych.

Materiał i metody

Badania przeprowadzono w roku akademickim 2008/2009 i objęto nimi 667 studentów I roku studiów stacjonarnych wychowania fizycznego studiujących w ośmiu uczelniach w Polsce. Wyboru uczelni dokonano w sposób losowy. Zmierzano do uzyskania odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie miejsce zajmują zainteresowania sportowo-turystyczne w strukturze wszystkich zainteresowań badanych?
2. Czy zmienne takie, jak: płeć, pochodzenie społeczne, miejsce zamieszkania, typ ukończonej szkoły różnicują w sposób istotny statystycznie zainteresowania sportowo-turystyczne respondentów?
3. Czy respondenci wykazujący zdecydowanie jednokierunkowe zainteresowania w różnych dziedzinach wskazują na nie także w swobodnych wypowiedziach?

W badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, której podporządkowano technikę badań ankietowych z wykorzystaniem pytania otwartego „Jakie są twoje zainteresowania?” oraz Kwestionariusza Zainteresowań Sprangera w adaptacji Cekiery [7]. Narzędzie składa się z 96 pytań pozwalających określić dwanaście grup zainteresowań: humanistyczne, nauki ścisłe, przyrodnicze, ekonomiczno-prawnicze, techniczne, handlowe, gospodarcze, sportowo-turystyczne, artystyczne, systematyzowane, kierowniczo-organizacyjne, opiekuń-

czo-wychowawcze. Na każde z pytań respondent odpowiada tak lub nie, dzięki czemu możliwe jest ustalenie poziomu zainteresowań badanych, które określa się w poszczególnych kategoriach jako: zdecydowanie jednokierunkowe (te, które uzyskały 7-8 odpowiedzi pozytywnych), ambiwalentne (uzyskujące 4-6 wskazań) oraz niski poziom zainteresowań (1-3 punkty). Kwestionariusz pozwala także na szersze spojrzenie na respondenta poprzez pryzmat jego zainteresowań. Udzielenie przez badanego pozytywnej odpowiedzi na ponad 60 pytań świadczy o jego szerokich zainteresowaniach, a także pozytywnej postawie wobec wielu wartości życiowych. Natomiast udzielenie ponad 60 odpowiedzi negatywnych wskazuje na dystans badanego do rzeczywistości, tendencje do izolacji, obniżony nastrój, zawężony zakres zainteresowań, koncentrację na sobie, pesymizm.

W opracowaniu statystycznym materiału obliczono: średnią ważoną, wartość testu chi-kwadrat (χ^2) oraz wartość współczynnika korelacji (C_{kor}). Przyjęto poziom istotności różnic przy $p < 0,05$.

Wyniki

Zmierzając do ustalenia miejsca zainteresowań sportowo-turystycznych respondentów wśród wszystkich zainteresowań obliczono średnie rangi ważności dla poszczególnych grup zainteresowań określonych w badaniu Kwestionariuszem Zainteresowań Sprangera i na tej podstawie określono miejsce każdej z nich. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż zainteresowania sportowo-turystyczne wyraźnie dominują w strukturze wszystkich zainteresowań. Uzyskały one największą rangę ważności (2,56), która wyraźnie przewyższa wszystkie pozostałe kategorie. Zainteresowania opiekuńczo-wychowawcze, które ułożone zostały na II miejscu uzyskały średnią rangę ważności na poziomie 2,10, a gospodarcze – 1,96. Najniższe rangi ważności uzyskały zainteresowania przyrodnicze, ekonomiczno-prawnicze i artystyczne (Tab. 1).

Tabela 1. Średnie rangi ważności w zakresie zainteresowań badanych

Rodzaje zainteresowań	Średnia ranga ważności	Miejsce
Sportowo-turystyczne	2,56	1
Opiekuńczo-wychowawcze	2,10	2
Gospodarcze	1,96	3
Kierowniczo-organizacyjne	1,95	4
Ścisłe	1,86	5
Systematyzowane	1,84	6
Techniczne	1,72	7
Handlowe	1,69	8
Humanistyczne	1,63	9
Przyrodnicze	1,59	10
Ekonomiczno-prawnicze	1,43	11
Artystyczne	1,39	12

Analizie statystycznej poddano zależność między zainteresowaniami sportowo-turystycznymi a cechami społeczno-demograficznymi badanych. Wynika z niej, że płeć, pochodzenie społeczne i miejsce zamieszkania różnicują ten typ zainteresowań w sposób istotny statystycznie. Nie stwierdzono takiej zależności w przypadku typu ukończonej szkoły. Zdecydowanie jednokierunkowe zainteresowania sportowo-turystyczne wykazują najczęściej mężczyźni (63,4%), osoby pocho-

dzienia chłopskiego (74,4%) i robotniczego (62,6%), zamieszkujące środowiska wiejskie (65,8%) i małych miast (62,9%). Wartość współczynnika korelacji (C_{kor}) dowodzi, iż siła związku między zmiennymi nie jest jednak duża. W przypadku zainteresowań sportowo-turystycznych i płci oraz pochodzenia społecznego można ją określić jako niską przy wartości 0,27 dla płci i 0,25 dla pochodzenia społecznego. Natomiast w odniesieniu do miejsca zamieszkania można związek ten określić jako słaby (Tab. 2).

Tabela 2. Zależność między poziomem zainteresowań sportowo-turystycznych a zmiennymi społeczno-demograficznymi

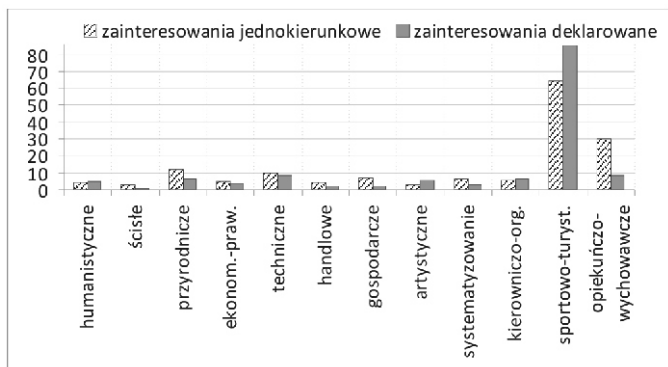
Zmienne		Poziom zainteresowań			Wartość testu χ^2	C_{kor}
		Zdecydowanie jednokierunkowe	Ambiwalentne	Niski poziom		
Płeć	W (N=181)	56,9	29,3	13,8	24,89	0,27
	M (N=486)	63,4	33,7	2,9		
Pochodzenie społeczne	Chłopskie (N=39)	74,4	12,8	12,8	24,89	0,27
	Robotnicze (N=353)	62,6	34,8	2,6		
	Inteligentkie (N=275)	58,5	32,4	9,1		
Miejsce zamieszkania	Wieś (N=219)	65,8	30,6	3,6	10,91	0,15
	Miasto 50 000 (N=221)	62,9	32,1	5,0		
	Miasto 50 000-100 000 (N=99)	58,6	36,4	5,0		
	Miasto 100 000 (N=128)	54,7	33,6	11,7		
Typ ukończonej szkoły średniej	Liceum Ogólnokształcące (N=416)	63,2	30,8	6,0	1,56 n.i.	-
	Liceum Zawod. Technikum (N=251)	59,0	35,5	5,5		

Z uwagi na fakt, iż płeć okazała się zmienną najsilniej różnicującą zainteresowania sportowo-turystyczne respondentów analizie statystycznej poddano pozostałe typy zainteresowań w kontekście tej zmiennej. Wynika z niej, iż między płcią a wszystkimi rodzajami zainteresowań badanych za wyjątkiem artystycznych, istnieje zależność znamionowa statystycznie. Wartość testu chi-kwadrat dowodzi, iż płeć nie różnicuje zainteresowań artystycznych, a zdecydowana większość badanych posiadała niski poziom zainteresowań tego typu. Ustalenie wartości współczynnika korelacji pozwoliło na stwierdzenie, iż płeć jest zmienną statystycznie różnicującą zainteresowania humanistyczne, techniczne, systematyzowanie, kierowniczo-organizacyjne oraz opiekuńczo-wychowawcze. Między płcią i każdym z typów zainteresowań stwierdzono korelację umiarkowaną. Między płcią a zainteresowaniami naukami ścisłymi, przyrodniczymi, zainteresowaniami handlowymi i gospodarczymi stwierdzono korelację niską, a w przypadku zainteresowań ekonomiczno-prawniczych związek ten można określić jako słaby (Tab. 3).

Poziom zainteresowań badanych określono na podstawie Kwestionariusza Zainteresowań, ale fakt iż, prezentowane badania stanowiły element szerszego projektu badawczego, stwarza okazję do spojrzenia na problem badawczy w kontekście odpowiedzi respondentów na pytanie otwarte „Jakie są twoje zainteresowania?”, które zostało skierowane jako jedno z pytań ankietowych. Odpowiedzi respondentów skategoryzowano tak, aby można było odnieść je do typów zainteresowań określonych dzięki zastosowaniu kwestionariusza Sprangera. Na rycinie zaprezentowano zestawienie deklarowanych przez studentów zainteresowań ze stwierdzonymi zdecydowanie jednokierunkowymi zainteresowaniami. Z analizy tej wynika, że w przypadku większości kategorii wystąpiła zbieżność wypowiedzi badanych. Różnice, które się zaznaczały były niewielkie jedynie w przypadku dwu typów zainteresowań zarysowały się one bardzo wyraźnie. Zdecydowanie jednokierunkowe zainteresowania sportowo-turystyczne określono u 64,4% badanych, a zadeklarowało je 85,2% wszystkich respondentów. Druga rozbieżność dotyczyła zainteresowań opiekuńczo-wychowawczych, które stwierdzono u 30,0% studentów przy deklarujących je 8,1% wszystkich badanych (Ryc. 1).

Tabela 3. Płeć a poziom zainteresowań badanych

Rodzaje zainteresowań	Poziom zainteresowań						Wartość testu χ^2	C_{kor}
	Zdecydowanie jednokierunkowe zainteresowania		Zdecydowanie ambiwalentne		Niski poziom zainteresowań			
	K	M	K	M	K	M		
Humanistyczne	24,9	3,5	60,8	37,6	14,3	58,9	140,25	0,55
Ściste	8,8	29,4	43,1	36,0	48,1	34,6	36,16	0,30
Przyrodnicze	19,3	7,2	38,7	37,6	42,0	55,2	21,08	0,23
Ekonomiczno-prawnicze	13,8	7,6	38,1	19,6	48,1	72,8	12,68	0,18
Techniczne	5,5	25,3	16,0	37,9	78,5	36,8	98,65	0,47
Handlowe	9,4	15,4	55,8	36,0	34,8	48,6	21,38	0,23
Gospodarcze	32,6	19,1	43,1	33,5	24,4	47,4	31,89	0,28
Artystyczne	4,4	3,1	33,7	31,7	61,9	65,2	1,04 ni.	-
Systematyzowanie	53,0	18,1	31,5	29,0	15,5	51,9	102,22	0,48
Kierowniczo-organizacyjne	12,1	42,2	17,1	30,2	70,8	27,6	107,69	0,49
Opiekuńczo-wychowawcze	61,9	28,4	28,1	37,9	9,4	33,7	74,33	0,42

Rycina 1. Zainteresowania jednokierunkowe a zainteresowania deklarowane przez badanych

Dyskusja

Zainteresowania są złożonym procesem psychicznym, w którym dochodzi do ścisłego współdziałania świadomości poznawczej i emocjonalnej. W zainteresowaniach procesy poznawcze są wyraźnie skoncentrowane na określonej dziedzinie rzeczywistości. Ich przedmiotem mogą być fragmenty świata przyrody jak i społeczeństwo oraz poszczególne elementy jego życia i rozwoju. Obejmują również swoim zasięgiem problemy dotyczące samej jednostki, jej życia psychicznego, własnego działania, stosunku do otoczenia itp. Tak więc są czynnikiem silnie aktywizującym człowieka do podejmowania określonych czynności kierunkowych [8]. W geniezie zainteresowania się przedmiotem studiów występuje na początku pobieżne zaznajamianie się z nim, a dopiero później pojawia się propulsja emocjonalna, pobudzająca do dokładniejszego poznania wybranego kierunku studiów. W procesie studiowania ważną właściwością zainteresowań jest ich wszechstronność. Student powinien interesować się możliwie szerokim zakresem problemów. Chodzi o to, aby oprócz przedmiotów studiów reprezentowane były wśród zainteresowań podstawowe dziedziny życia ludzkiego, a więc sprawy społeczne, zagadnienia ekonomiczne, gospodarcze, artystyczne i inne poszerzające horyzonty i należycie umiejscawiające zainteresowania związane z przyszłą pracą [9, 10]. Niniejsze badania potwierdziły występowanie powyższej tendencji. Ankietowani w większości przejawiali zainteresowania sportowo-turystyczne i opiekuńczo-wychowawcze a więc zgodne z preferencjami do wykonywania przyszłego zawodu nauczyciela wychowania fizycznego. Oprócz powyższych przejawiają oni również wyraźne zainteresowania naukami humanistycznymi, artystycznymi, kierowniczo-organizacyjnymi i technicznymi poszerzającymi ich horyzonty myślowe.

Kolejnym zagadnieniem poruszonym w niniejszym doniesieniu był problem wpływu wybranych cech społeczno-demograficznych na poziom zainteresowań badanych. Okazało się, że płeć, pochodzenie społeczne i miejsce zamieszkania różnicują w sposób istotny statystycznie zainteresowania respondentów. Wyniki badań w tym zakresie częściowo jedynie potwierdziły wcześniejsze analizy [11, 12], natomiast są zgodne z opinią Sankowskiego [13]. Należy podkreślić, że najsilniejszy związek stwierdzono między płcią ankietowanych a ich zainteresowaniami humanistycznymi i opiekuńczo-wychowawczymi, czego z kolei nie potwierdzają badania Kałużnego [14].

Treścią zainteresowań jest wszystko to, co wchodzi w skład ludzkiego działania np. sport, turystyka, rekreacja. Ukierunkowują one procesy poznawcze, które towarzyszą dążeniom do zdobywania wiedzy zgodnie z kierunkiem kształcenia [14, 15]. Wcześniejsze badania Gracza [16] i Sankowskiego [13] wykaza-

ły związek między typem ukończonej szkoły a rodzajem zainteresowań młodzieży. Tymczasem według deklaracji badanych i analiz statystycznych typ ukończonej szkoły nie różnicuje w sposób istotny obecnego poziomu ich zainteresowań sportowo-turystycznych.

Wnioski

1. Zainteresowania sportowo-turystyczne zajmują czołowe miejsce w strukturze wszystkich zainteresowań, jakie przejawiają studenci I roku wychowania fizycznego. Zdecydowana większość z nich przejawia w tym kierunku zdecydowanie jednokierunkowe zainteresowania, co świadczy o ich zogniskowaniu wokół tej sfery życia.
2. Zmienne społeczno-demograficzne takie jak płeć, pochodzenie społeczne i miejsce zamieszkania różnicują w sposób istotny statystycznie zainteresowania sportowo-turystyczne badanych. Nie stwierdzono takiej zależności natomiast między poziomem zainteresowań sportowo-turystycznych a typem ukończonej szkoły.
3. Płeć okazała się zmienną różnicującą istotnie statystycznie wszystkie typy zainteresowań respondentów za wyjątkiem zainteresowań artystycznych. Najsilniejszy związek stwierdzono między płcią a zainteresowaniami humanistycznymi, technicznymi, systematyzowaniem, kierowniczo-organizacyjnymi oraz opiekuńczo-wychowawczymi. Wysoki odsetek badanych o zdecydowanie jednokierunkowych zainteresowaniach opiekuńczo-wychowawczych wśród respondentów, którzy podjęli studia na kierunku wychowanie fizyczne świadczyć może o ich predyspozycjach do zawodu nauczycielskiego.

Podziękowania

Pracę wykonano w ramach projektu badawczego Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie – BW.III/10 – finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Piśmiennictwo

1. Baley, S. (1996). *Psychologia Wychowawcza w Zarysie*. Warszawa: PWN.
2. Tobiasz-Adamczyk, B. (1998). *Wybrane Elementy Socjologii zdrowia i Choroby*. Kraków: Wyd. UJ.
3. Żebrowska, M. (1982). *Psychologia Rozwojowa Dzieci i Młodzieży*. Warszawa: Wyd. PWN.
4. Gurycka, A. (1978). *Rozwój i Kształtowanie Zainteresowań*. Warszawa: Wyd. WSiP.
5. Gerstmann, S. (1968). *Osobowość. Wybrane Zagadnienia Psychologiczne*. Warszawa: Wyd. PZWS.
6. Mądrzycki, T. (1996). *Osobowość jako System Tworzący i Realizujący Plany*. Gdańsk: Wyd. PTP.
7. Cekiera, Cz. (2001). *Ryzyko Uzależnień*. Lublin: Wyd. TN KUL.
8. Buczek, A. (2009). *Zainteresowania Badawcze Młodzieży Akademickiej*. Poznań: Wyd. Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa.
9. Skicka-Kortus, J. (1987). Próba charakterystyki zainteresowań studentów turystyki i rekreacji. *Roczniki Naukowe AWF Poznań* nr 36.

10. Elbanowska-Ciemuchowska, S. (2010). *Zainteresowania Młodzieży Naukami Ścisłymi. Diagnoza Stanu Zainteresowań Wybranych Grup Wiekowych oraz Propozycje Kształotowania*. Warszawa: Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego.
11. Krzywoń, D. (2009). Płeć a preferencje i zainteresowania zawodowe. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas* 4, 55-65.
12. Bańkosz, Z. & Dąbrowski T. (2009). Zainteresowania i wiedza sportowa zawodnika a skuteczność gry w tenisa stołowego. *Rozprawy Naukowe AWF Wrocław* 28, 367-371.
13. Sankowski, T. & Konys L. (2004). Czy przemiany społeczne wpłynęły na zainteresowania studentów wychowania fizycznego? W M. Mikołajczyk (Red.), *Korelaty psychologiczne aktywności ruchowej i sukcesów w sporcie: Z badań nad osobowością sportowców i studentów uczelni wychowania fizycznego* (str. 153-162). Warszawa: PTNKF.
14. Kałużny, K. (2010). Zainteresowania różnymi formami aktywności ruchowej młodzieży gimnazjalnej. *Rozprawy Naukowe AWF Wrocław* 30, 212-217.
15. Sankowski, T. & Stachowiak K. (2006). Zainteresowania jako motyw uczenia się w wychowaniu fizycznym i sporcie. *Kultura Fizyczna* 3-4, 13-16.
16. Gracz, J. & Walczak M. (2000). Powodzenie w studiach a zainteresowania studentów turystyki i rekreacji. *Roczniki Naukowe AWF Poznań* 47-48, 15-35.

Otrzymano: 07.11.2011

Przyjęto: 27.12.2011